

VAKSINIME PËR TË GJITHË

Vaksinat përforcuese kundër COVID-19

Pyetje të shpeshta

Vaksina përforcuese kundër COVID-19 rekomandohet për personat e kualifikuar që kanë marrë dozën e tyre të dytë të vaksinës së Pfizer ose Moderna kundër COVID-19 gjashtë muaj më parë e lart dhe që janë në rrezik të rritur për ekspozim ndaj COVID-19 ose sëmundje të rëndë të COVID-19, duke përfshirë njerëzit 65 vjeç e lart ose ata që kanë marrë dozën njëshe të vaksinës së Johnson & Johnson (J&J) dy muaj më parë e më herët dhe që janë 18 vjeç e lart.

Çfarë është vakcina përforcuese?

Vaksina përforcuese është një dozë shtesë e një vaksine pas kryerjes së një serie vaksinash dhe përdoret për të përforcuar imunitetin kundër virusit pasi mbrojtja mund të ketë rënë me kalimin e kohës (ky quhet imunitet në rënie).

Kush mund ta bëjë vaksinën përforcuese?

6 muaj pas bërjes së dozës së dytë të vaksinave të Pfizer ose Moderna, grupet e mëposhtme kanë të drejtë për vaksinën përforcuese:

- + Njerëzit 65 vjeç e lart
- + Njerëzit që banojnë në azil mjekësor apo qendër tjetër kujdesi afatgjatë
- + Njerëzit 18 deri në 64 vjeç që kanë problem ekzistues mjekësor që ua shton rrezikun për COVID-19 të rënduar

- + Njerëzit 18 deri në 64 vjeç që janë në rrezik të shtuar ekspozimi ndaj COVID-19 për shkak të punës së tyre (për shembull punonjësit shëndetësorë dhe mësuesit) ose të vendit ku jetojnë apo që e vizitojnë shpesh (për shembull qendër për të pastrehët)

2 muaj pas bërjes së vaksinës njëdozëshe të J&J, personat 18 vjeç e lart kanë të drejtën për vaksinë përforcuese

Përse rekomandohet vakcina përforcuese?

Vaksinat kundër COVID-19 janë ende shumë efikase në parandalimin e sëmundjeve të rënda, shtrimin në spital dhe vdekjes për shkak të COVID-19. Por ka studime që tregojnë se mbrojtja ndaj infektimit e ofruar nga vaksinat e Pfizer ose të Moderna mund të fillojë të bjerë pas rreth gjashtë muajve ose pas rreth dy muajve nga vakcina e J&J. Vaksina përforcuese mund të ofrojë mbrojtje të mëtejshme për personat që janë në rrezik të shtuar ekspozimi ndaj COVID-19 ose sëmundjeje të rëndë COVID-19, sidomos me praninë e variantit Delta që qarkullon në komunitetet tona.

Çfarë problemesh mjekësore e rrisin rrezikun për sëmundje të rënduar të COVID-19?

Problemet mjekësore që rrisin rrezikun e COVID-19 të rënduar përfshijnë diabetin, problemet e zemrës, sëmundjen kronike të veshkave, sëmundjen kronike të mushkërive, sëmundjen e mëlçisë, kancerin, demencën, HIV dhe shtatzëninë. Për një listë të plotë, shikoni: [cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/people-with-medical-conditions.html](https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/people-with-medical-conditions.html)

Kush është në rrezik të shtuar ekspozimi ndaj COVID-19 në ambientin e punës apo ambiente të tjera?

Punët që mund të shtojnë rrezikun e ekspozimit ndaj COVID-19 përfshijnë punonjësit shëndetësorë, mësuesit, personelin e kujdesit ditor dhe punonjësit e restoranteve dhe të ushqimoreve. Ambiente të tjera ku mund të ketë rrezik të shtuar ekspozimi përfshijnë qendrat për të pastrehët dhe burgjet.

Si ta kuptoj nëse kam nevojë për vaksinë përforcuese?

Flisni me ofruesin tuaj të kujdesit shëndetësor nëse keni pyetje për bërjen e vaksinës përforcuese. Nëse keni nevojë për ndihmë për të gjetur një ofrues, telefononi në nr. 311 ose në nr. 212-COVID-19 (212-268-4319) dhe flisni me një infermier për të mësuar nëse kualifikoheni.

A mund ta bëjnë përforcuesen gratë shtatzëna, që ushqejnë me gji ose që planifikojnë të mbeten shtatzëna?

Gratë që janë aktualisht apo kanë qenë së fundi shtatzëna kanë rrezik të shtuar që të pësojnë sëmundje të rënda nga COVID-19 në krahasim me joshatzënat. Shtatzënat duhet të vaksinohen kundër COVID-19. Nëse shtatzënat i plotësojnë kriteret kualifikuese, duhet të bëjnë vaksinë përforcuese.

Cilat janë rreziqet që vijnë nga bërja e vaksinës përforcuese?

Për shumë njerëz që kanë marrë dy dozat e vaksinave të Pfizer ose Moderna, ose vaksinën njëdozëshe të J&J, përfitimet nga bërja e vaksinës përforcuese i tejkalojnë rreziqet e mundshme. Deri më tani reaksionet e raportuara pas bërjes së vaksinës përforcuese kanë qenë të njëjta me ato pas dozave fillestare. Lodhja dhe dhimbja në krah kanë qenë efektet më të raportuara anësore. Shumica e efekteve anësore kanë qenë të buta deri në mesatare.

A është vakcina përforcuese e njëjta vaksinë si dy dozat e para?

Po. Vakcina përforcuese është e njëjta vaksinë si secila nga dy dozat e para të Pfizer ose Moderna, ose doza njëshe e J&J. Por doza përforcuese e Moderna është dy herë më e madhe se dy dozat e para të administruara.

A është e nevojshme që marka e vaksinës sime përforcuese të jetë e njëjtë me të vaksinës së parë që bëj?

Të vaksinuarit duhet të përpiqen të bëjnë si përforcuese të njëjtën vaksinë që kanë marrë fillimisht, por kanë zgjedhjen ta ndërrojnë me cilëndo nga dy llojet e tjera të vaksinave.

Kur duhet ta bëj vaksinën përforcuese?

Vaksinën përforcuese duhet ta bëni gjashtë a më shumë muaj pasi të keni bërë dozën e dytë të vaksinave të Pfizer ose të Moderna kundër COVID-19, nëse kualifikoheni, ose dy a më shumë muaj pasi të keni bërë vaksinën njëdozëshe të J&J kundër COVID-19.

Nëse na duhet një vaksinë përforcuese, a do të thotë kjo që vaksinat nuk po bëjnë punë?

Jo. Vaksinat kundër COVID-19 po funksionojnë mirë për të parandaluar sëmundjen e rëndë, shtrimin në spital dhe vdekjen, madje edhe ndaj variantit në qarkullim të gjerë Delta. Por ekspertët e shëndetit publik kanë filluar të shohin rënie të lehta në mbrojtje, sidomos mes popullatash të caktuara.

Unë jam i imunokompromentuar dhe kam bërë dozën e tretë të vaksinës. A duhet të bëj dhe vaksinën përforcuese?

Personat me imunokompromentim të lehtë dhe të rëndë të moshës ≥ 18 vjeç që kanë bërë një seri primare vaksine mRNA kundër COVID-19 dhe kanë bërë një dozë shtesë vaksine mRNA mund të marrin një dozë vaksine përforcuese kundër COVID-19 (Pfizer-BioNTech, Moderna ose J&J) të paktën 6 muaj pas kryerjes së dozës së tretë të vaksinës mRNA.

Ku mund ta bëj vaksinën falas?

Vaksinat përforcuese të Pfizer dhe të J&J ofrohen në të 11 spitalet e sistemit të NYC Health + Hospitals. Vaksinat përforcuese të Moderna ofrohen në cilëndo qendër të NYC Health + Hospitals/Gotham Health. Nuk ka nevojë të shkoni në të njëjtën qendër ku keni bërë dy dozat e para të vaksinës së Pfizer apo të Moderna, apo vaksinën njëdozëshe të J&J. Paraqituni në cilëndo spital kujdesi të shpejtë të NYC Health + Hospitals apo qendër të NYC Health + Hospitals/Gotham Health për vaksinën përforcuese ose telefononi në nr. 1-877-829-4692 për ndihmë në shumë gjuhë.

A mund ta bëj vaksinën përforcuese njëherësh me vakcina të tjera (si p.sh. vaksinën kundër gripit)?

Po. Bërja e vaksinës përforcuese njëherësh apo në çfarëdo kohe para apo pas vaksinave të tjera është e sigurt. Nëse nuk e keni bërë ende vaksinën kundër gripit, të dyja ofrohen në qendrat spitalore të kujdesit të shpejtë të NYC Health + Hospitals.

A më duhet vakcina përforcuese për t'u vaksinuar plotësisht?

Jo. Njerëzit konsiderohen plotësisht të vaksinuar dy javë pas dozës së dytë të një vaksine dydozëshe (si p.sh. Pfizer ose Moderna) ose dy javë pas vaksinës njëdozëshe të J&J.

A do të bëhen me detyrim ligjor vaksinat përforcuese?

Detyrimi ligjor për vaksinim i shtetit të Nju-Jorkut për punonjësit e kujdesit shëndetësor vlen vetëm për dozat e para dhe të dyta. Detyrimi ligjor nuk përfshin vaksinat përforcuese.

A rekomandohen vaksinat përforcuese për fëmijët?

Jo. Për momentin, Pfizer është vakcina e vetme e autorizuar për përdorim të fëmijët e moshës 5 dhe 11 vjeç. Personat e moshës 5-17 vjeç nuk kualifikohen për momentin për vakcina përforcuese.